

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA Z ZAKRESU HISTORII ŚLĄSKA

oprac. Wojciech Mrozowicz
Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
ORCID: [0000-0002-4407-0698](https://orcid.org/0000-0002-4407-0698)

50 lat Huty Miedzi „Głogów”. Konferencja popularnonaukowa, Głogów, 18.11.2021, red. Wiesław Maciuszczak, Głogów: Towarzystwo Ziemi Głogowskiej, 2021, ss. 163, ill., dodatek.

75 lat Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. 120 lat tradycji lwowskiej, red. Grażyna Potężny, Wrocław: Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, 2021, ss. 236, ill.

85 lat Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, red. Marcin Baron, Anna Adamus-Matuszyńska, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 2021, ss. 164, ill.

A jednak kolej!, 2: Kolej wobec kryzysów, red. Tomasz Przerwa, Dawid Keller, Bartosz Kruk, Lubin–Opole: Muzeum Historyczne, Instytut Śląski, 2020 (Biblioteka Muzeum Historycznego w Lubinie, 17), ss. 162, ill.

Adamczyk Andrzej, *Kopalnia Węgla Kamiennego Anna 1832–2018*, Krzyżanowice: Oficyna Wydawniczo-Poligraficzne Halegg, 2021, ss. 104, ill.

Badania i analizy warunków pracy zawodów przemysłowych, t. 1: *Poszukiwanie śladów dawnego wydobywania i przetwórstwa kopaliny użytecznych*, oprac. Zbigniew Pawlak, Leszek Chróst, Piotr Boroń, Ireneusz Malik, Tadeusz Mzyk, Adam Michczyński, Gliwice: Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, 2021 (Monografia, 885. Przeszłość), ss. 192, ill.

Bernacki Tomasz, Wierzbicka Agnieszka, *Tajemnice Kamiennej Góry w Lubaniu. Przyroda i historia*, Lubań: Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej o. MiPBP, 2021, ss. 407, ill.

- Bieruta Piotr, *Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie. Historia – dzia-
łalność*, Lubin: Muzeum Historyczne, 2021 (Biblioteka Muzeum Historycz-
nego w Lubinie. Seria Monografie, 2), ss. 201, ill.
- Biskup Rafał, *Medialekt. Dialekt als Identitäts- und Kulturmedium. Schlesien
1830–1945*, Leipzig: Leipziger Universitätsverlag, 2022 (Schlesische Grenz-
gänger, 13), ss. 499.
- Bok Antoni, *Skarby kultury. Zabytki gminy Grębocice*, fot. Marek Chwistek, Grę-
bocice: Gmina Grębocice, 2021, ss. 216, ill.
- Cetwiński Marek, *Jak Piotr Włostowic króla Rusi pojmał w niewolę*, Wrocław:
Chronicon, 2021 (Forum Kultury Historycznej, 9), ss. 71, nlb. 9, ill.
- Czapliński Konrad Kazimierz, *Dolny Śląsk na międzynarodowym szlaku św. Woj-
ciecha*, Wrocław–Dzierżoniów: Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Edy-
tor, 2021, ss. 199, ill.
- Dańczak Małgorzata, Rusewicz Henryk, Szlama Remigiusz, *Stara Rudna (Alt
Rauden), gm. Rudna, GPS: 51°29'29"N 16°16'58"E*, Rudna: Centrum Kul-
tury Gminy Rudna, 2021, ss. 104, ill.
- Dragan Weronika, *Kształowanie układów urbanistycznych i przestrzennych daw-
nych granicznych ośrodków kolejowych Polski*, Katowice: Wydawnictwo
Uniwersytetu Śląskiego, 2021, ss. 322, ill.
- Duma Robert, *Das kulturelle Erbe von Grafenort. Idee und Texte*, Übersetzung
Edward Borowski, Gorzanów–Polanica-Zdrój: Wydawnictwo PRESSforum,
2022, ss. 64, ill.
- Fikus Sebastian, *Górnośląskie miejsca pamięci / Auf der Suche nach der Identität*,
Übersetzung Gudrun Schmidt, Katowice–Opole: Śląsk, Eichendorff-Kon-
versatorium, 2020 (Joseph von Eichendorff Konversatorium, 82), ss. 221, ill.
- Goniewicz Aleksandra, *Przewodnik powstańczy 1919, 1920, 1921*, red. Zygmunt
Woźniczka, Warszawa–Katowice: Instytut De Republica, Instytut Myśli Pol-
skiej im. Wojciecha Korfańskiego, 2021, ss. 245, ill.
- Gorząd-Biskup Edyta, *Der Sagenforscher Richard Kühnau (1858–1930). Ein Bei-
trag zur schlesischen Kulturgeschichte*, Leipzig: Leipziger Universitätsver-
lag, 2022 (Schlesische Grenzgänger, 12), ss. 362.
- Haładus Adam Wojciech, *Służą św. Florianowi i społeczeństwu. 75 lat OSP Mal-
czyce*, Malczyce: Adam Wojciech Haładus, grudzień 2021, ss. 265, ill.

- Hanich Andrzej, *Słownik nazw miejscowości diecezji opolskiej w XX i XXI wieku*, Opole: Instytut Śląski, 2021 (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku), ss. 378.
- Hauptmann Margarete, *Tagebuch 1945–1946 / Dziennik 1945–1946*, red. Janusz Skowroński, tłum. Elżbieta Skowrońska, Janusz Skowroński, posłowie Krzysztof A. Kuczyński, Jelenia Góra–Jagniątków: Muzeum Miejskie Dom Gerharta Hauptmanna, 2021, ss. 230, ill.
- „Hurra! Górą nasi! (...) dziś znowu słońce świeci nad ziemią, naprawdę już polską”. *Wspomnienia sprzed wieku. Plebiscyt i III Powstanie Śląskie*, wybór i oprac. Krzysztof Kleszcz, Opole: Instytut Śląski, 2021 (Tobie Polsko), ss. 74.
- Joachimiak Grzegorz, *Lutnia w klasztorze. Fenomen dworskiego instrumentu w kulturze Śląska XVII i XVIII wieku*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2020 (Acta Universitatis Wratislaviensis, 4025. Musicologica Wratislaviensia, 14), ss. 349, ill.
- Kadłubiec Karol Daniel, *Cieszyński rok w kulturze obrzędowo-zwyczajowej / Těšínský rok v obřadní a zvykoslovné kultuře*, tłum. Irena Cichá, Milan Bronclík, Český Těšín: Pedagogické centrum pro polské národnostní školství, 2021, ss. 48, ill.
- Kania Beata, *Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej w zarysie*, Bielsko-Biała: Książnica Beskidzka, 2021, ss. 187, ill.
- Kania Leszek, *Góra św. Anny – Kędzierzyn 1921*, Warszawa: Bellona, 2021 (Historyczne Bitwy), ss. 317, ill.
- Katalog zbiorów Muzeum Uniwersytetu Opolskiego*, red. Katarzyna Mazur-Kulesza, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2021, ss. 95, ill.
- Kiereś Małgorzata, *Strípky z nejstarší mostecké historie. Horalé podle urbáře z roku 1577 a 1621 / Okruchy najstarszej mosteckiej historii. Górale w świetle urbary z lat 1577 i 1621*, tłum. na czeski Joanna Grzeszek, Maków Podhalański–Mosty u Jablunkova: Homago, Obec Mosty u Jablunkova, 2021, ss. 80, ill.
- [Kominek Bolesław], *Autobiografie Bolesława Kominka. Edycja tekstów źródłowych ze zbiorów Fundacji Obserwatorium Społeczne*, wyd. i oprac. Edward Gigilewicz, Grzegorz Sokołowski, współpraca Jadwiga Jaźwierska, Wrocław–Lublin: Fundacja Obserwatorium Społeczne, Strefa Kultury Wrocław, Wydawnictwo Episteme, 2021 (Kardynał Bolesław Kominek Człowiek Dialogu, 1), ss. 106, nlb. 4, ill.

- Korzeniewicz Margarethe, *Joseph von Eichendorff inaczej*, Kotórz Mały: Silesia Progress, 2020 (Canon Silesiae. Ślónske Dzieje, 10), ss. 197, ill.
- Kościół św. Michała Archaniola na wrocławskim Olbinie. Studia z dziejów świątyni w 150. rocznicę konsekracji (1871–2021)*, red. Maciej Oziembłowski, Marek L. Wójcik, Wrocław: Gajt Wydawnictwo 1991 s.c., 2021, ss. 224, ill.
- Kubit Bożena, Nadolski Przemysław, Kos Jerzy Krzysztof, *Synagoga na Górnym Śląsku*, Gliwice: Muzeum w Gliwicach, 2021, ss. 257, ill.
- Kulpa Sławomir, *Wodzisław Śląski w obliczu ognia*, Wodzisław Śląski: Muzeum w Wodzisławiu Śląskim, 2021, ss. 424, ill.
dot. pożarów w dziejach miasta
- Kurek Jacek, *Tysiąclecie. Historia katowickiego osiedla*, Katowice: Muzeum Historii Katowic, 2021, ss. 192, ill.
- Kurpierz Tomasz, *Henryk Sławik 1894–1944. Górnośląski Sprawiedliwy wśród Narodów Świata*, Katowice: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Katowicach, 2021, ss. 95, ill.
- Larisch Jan, *Exerciční hnutí na Moravě a ve Slezsku v období 1850–2020*, Olomouc: Matice cyrilometodějská s.r.o., 2021, ss. 94, ill.
- Lis Michał, *Górny Śląsk – Śląsk Opolski. Oswajanie regionalnej ojczyzny przez historyka*, Opole: Instytut Śląski, 2021 (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku), ss. 253, ill.
- Lis Michał, *Ślązacy dla Niepodległej. W setną rocznicę Powstań Śląskich 1919–1920–1921*, Opole: Instytut Śląski, 2021, ss. 96, ill.
- Magda Mateusz Mirosław, *Wrocławianie na medal. Medalierskie portrety w zbiorach Muzeum Miejskiego Wrocławia*, Wrocław: Muzeum Miejskie Wrocławia, 2021, ss. 157, ill.
- Mikolów. Monografia historyczna 1222–2022*, t. 1–2, red. Ryszard Kaczmarek, Jerzy Sperka, Katowice: Śląsk, 2021, ss. 613, 727, ill.
- Miśkiewicz Przemysław, Kobiela Łukasz, *Precz z komuną! Niezależne Zrzeszenie Studentów w województwie katowickim w latach 1980–1990*, Katowice: Stowarzyszenie Pokolenie, Muzeum Śląskie, 2021, ss. 560, ill.

- Mrozowicz Wojciech, *Śląskie języków pomieszanie*, Wrocław: Chronicon, 2021 (Forum Kultury Historycznej, 10), ss. 64, nlb. 6, ill.
- Mojżysz Zenon, *Kultura muzyczna ewangelików na Śląsku Cieszyńskim w pierwszej połowie XVIII wieku*, t. 1: *Rys historyczny z wybranymi materiałami źródłowymi*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2021 (Dyskursy Sztuk(i), 2), ss. 158.
- Namysło Aleksandra, *Po tej stronie był również człowiek. Mieszkańcy przedwojennego województwa śląskiego z pomocą Żydom w okresie II wojny światowej*, Katowice–Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej, 2021 (Pomoc Żydom na Ziemiach Polskich podczas Okupacji Niemieckiej, 2), ss. 256, ill.
- Nebeská Barbora, Mašek Petr, *Slezské zámecké knihovny. Katalog výstavy*, České Budějovice: Národní památkový ústav, 2021, ss. 99, ill.
- Nim wybuchło pierwsze powstanie śląskie 1919 roku. Teksty źródłowe do genezy i początków konspiracji wojskowej*, oprac. Edward Długajczyk, Katowice: Śląsk, Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfatego, 2021 (Biblioteka Powstań Śląskich i Plebisytu, 4), ss. 504, ill.
- Noparlik Przemysław, *Ziemia bytomska w późnym średniowieczu. Próba rekonstrukcji krajobrazu kulturowego*, Chorzów: Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”, 2021 (Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. Monografie i Materiały, 19), ss. 488, ill.
- Obraz medialny Górnego Śląska w okresie międzywojennym*, red. Dawid Keller, Krystian Węgrzynek, Katowice–Chorzów: Muzeum Śląskie, Biblioteka Śląska, Muzeum w Chorzowie, 2021, ss. 279, ill.
- Ochlast Johannes, *Historia, przyroda i ludzie w oczach Johannesesa Ochlasta* [zm. 1985]. *250 lat Niwek / Geschichte, Umwelt und Menschen in den Augen von Johannes Ochlast. 250 Jahre Tempelhof*, oprac. Joanna Rostropowicz, wybór tekstów Zbigniew Stańczak, tłum. Krzysztof Warzecha, Opole: Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, 2021, ss. 77, 75 (wersja niemiecka od końca, z własną paginacją), ill.
- Organy na Śląsku. 8*, red. Michał Dużniak, współpr. Julian Gembalski, Katowice: Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, 2021, ss. 406, ill.

- Palica Michał M., *Życie w przedwojennym Rybniku*, Rybnik: TuPolska Sp. z o.o., Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Halegg, 2021, ss. 220, ill.
- Pluskowski Piotr Julian, *Cieszyńskie Fabryki Zegarów 1890–1939*, Cieszyn: Piotr Pluskowski, marzec 2022, ss. 47, ill.
- Radwanice* [pow. Polkowice]. *Monografia gminy*, red. Krzysztof Czaplą, Głogów: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2022 (Biblioteka Pracowni Badań Regionalnych, 4), ss. 580, ill.
- Rok 1919 na Górnym Śląsku. Czas eskalacji konfliktów*, red. Krzysztof Gwóźdź, Sebastian Rosenbaum, Warszawa–Katowice–Tarnowskie Góry: Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum w Tarnowskich Górach, 2021, ss. 477, ill.
- Rola Kościoła Katolickiego w organizowaniu życia polskiego na Dolnym Śląsku w latach 1945–1951*, red. Grzegorz Sokołowski, Wrocław: Papieski Wydział Teologiczny, 2020 (Integracyjna Rola Kościoła Katolickiego na Ziemiach Zachodnich i Północnych po II Wojnie Światowej. Studia i Materiały, 2), ss. 338, ill.
- Rosik Stanisław, *Jeż w rękawie, czyli bestia w trzebnickiej samotni św. Jadwigi*, Wrocław: Chronicon, 2021 (Forum Kultury Historycznej, 8), ss. 52, nlb. 4, ill.
- Rusewicz Henryk, *Kłopotów*, Lubin: Urząd Gminy w Lubinie, 2021, ss. 60, ill.
- Rusewicz Henryk, *Krzeczyn Mały*, Lubin: Urząd Gminy w Lubinie, 2021, ss. 72, ill.
- Skarby Muzeum Archeologicznego we Wrocławiu*, red. Krzysztof Demidziuk, Maciej Trzcński, Wrocław: Muzeum Miejskie Wrocławia, 2021, ss. 307, ill.
- Syska Anna, *Spodek w Zenicie. Przewodnik po architekturze lat 1945–1989 w województwie śląskim*, Warszawa: Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, 2020 (Przewodniki), ss. 327, ill.
- Szajda Marek, *Ludność żydowska w Jeleniej Górze po 1945 roku*, Wrocław: Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2021, ss. 278, ill.
- Tabor Dariusz, *Beatus vir. Chrystologiczny „Psalterz trzebnicki” w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu (I F 440) wobec egzegezy biblijnej i duchowości cysterskiej XIII stulecia*, Kraków: Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, 2021 (Historia, Hereditas, Ecclesia, 10), ss. 410, ill.
- Wanke-Jakubowska Małgorzata, Wanke-Jerie Maria, *Twardziel. Antoni Wójtowicz (1954–2020), opozycjonista, podziemny drukarz, wydawca*, Wrocław:

- Centrum Historii Zajezdnia, Ośrodek Pamięć i Przyszłość, 2021 (Dolnośląska Solidarność), ss. 159, ill.
- Wądołowski Marcin, *Muzeum Śląskie w Katowicach. Idea a rzeczywistość*, Katowice–Siemianowice Śląskie: Lokalne Dziedzictwo LH Local Heritage, 2022, ss. 169, ill.
- Wieczorek Witold, Skowroński Andrzej, *Tradycje browarnicze Siemianowic Śląskich*, Siemianowice Śląskie: Biuro Prasowe Urzędu Miasta, 2022, ss. 134, ill.
- Włodarczyk Tamara, *Przewodnik po żydowskim Dolnym Śląsku. Region jeleniogórski*, Jelenia Góra: Wydawnictwo-Poligrafia Ad Rem, 2021, ss. 188, ill.
- Wojciech Korfanty. *Różne punkty widzenia*, red. Zygmunt Woźniczka, Warszawa–Katowice: Instytut De Republica, Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfantego, 2021, ss. 408, ill.
- Wyszczelski Lech, *Zaolzie 1919, 1938*, Warszawa: Bellona, 2022 (Historyczne Bitwy), ss. 257, ill.
- Z naturą wśród księżek. Ekslibrisy przyrodnicze z kolekcji Muzeum Papiernictwa*, Duszniki-Zdrój: Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, 2022, ss. 55, ill.
- Żelasko Stefania, *Szlak szkła na polsko-czeskim pograniczu / Sklářská stezka na polsko-českém příhraničí / The glass trail on the Polish-Czech borderland*, tłum. na czeski Helena Jankowska, tłum. na angielski Hanna Korolczuk, Jelenia Góra: Muzeum Karkonoskie, 2021, ss. 207, ill.
- Życie spełnione. Rozmowy z opolskimi księżmi emerytami*, red. ks. Łukasz Libowski, Opole: RWWT UO, Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża, 2022 (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, 110), ss. 380, ill.

